

злочинність стає все більш глобальною, співпраця з іншими країнами може значно поліпшити ефективність боротьби з цим явищем [4].

А. Кисельовим акцентовано на тому, що під час оперативно-розшукової протидії кримінальним правопорушенням підрозділи кримінальної поліції мають враховувати тактичні та інші особливості [5–8].

Загальний висновок полягає в тому, що кримінальний аналіз є критично важливою складовою для ефективної діяльності правоохоронних органів. Для його успішного виконання необхідна якісна підготовка та використання сучасних технологій.

1. Кисельов А. О. Особливості документування підрозділами кримінальної поліції злочинних дій, пов'язаних із незаконним заволодінням транспортним засобом. *Оперативно-розшукова діяльність Національної поліції: проблеми теорії та практики : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.* (м. Дніпро, 19 жовт. 2018 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. С. 29–31.

2. Бабенко А. М., Заєць О. М., Некрасов В. А., Ісмаїлов К. Ю., Пефтієв Д. О. та ін. Основи кримінального аналізу : підруч. / за заг. ред. О. Є. Користіна. Одеса, 2019. 296 с.

3. Федчак І. А. Основи кримінального аналізу : навч. посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 288 с.

4. Телійчук В. Г., Зінченко С. С. Щодо застосування профайлінгу в оперативно-розшуковій діяльності підрозділами кримінальної поліції Національної поліції України. *Юридичний бюлетень*. 2020. Вип. 12. С. 184–193.

5. Кисельов А. О. Особливості документування підрозділами кримінальної поліції злочинних дій, пов'язаних із незаконним заволодінням транспортним засобом. *Оперативно-розшукова діяльність Національної поліції: проблеми теорії та практики : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.* (м. Дніпро, 19 жовт. 2018 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. С. 29–31.

6. Кисельов А. О. Тактика спілкування поліцейського з особами. *The Top Actual Researches in Modern Science : Proceedings of the IInd International Scientific and Practical Conference* (Ajman, July 28–29, 2016, UAE). *International Scientific and Practical Conference «World Science»*. 2016. № 8 (12). Р. 25–28.

7. Горелік Д. С., Кисельов А. О. Міжнародне співробітництво Національної поліції у сфері оперативно-розшукової діяльності. *Оперативно-розшукова діяльність Національної поліції: проблеми теорії та практики : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.* : у 2-х ч. (Дніпро, 19 жовт 2018 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. Ч. 1. С. 139–141.

8. Kyselov A., Kovalevska O. An investigation of effective police communication law enforcement roles requiring language skills // *Methodological bases of studying the processes of general mental laws in human interaction with the environment*. International Science Group. Boston : Primedia eLounch, 2022. 194 p. Р. 39–47.

УДК 343.98+341.38

DOI: 10.31733/15-03-2024/2/103-105

Назарій НАУМОВ

курсант ННІ права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції

Володимир ВАРАВА

доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ

24 лютого 2020 р. рф здійснила повномасштабне вторгнення на територію України. Військами рф було окуповано деякі території України, але завдяки Збройним Силам України було відбито окупаційні війська та деокуповано захоплені міста і села. Зокрема, було звільнено: частину Донецької області (с. Макарівка, с. Благодатне тощо), Миколаївську, Сумську, Харківську області, Бериславський, Херсонський район Херсонської області,

Київську область – цей перелік передбачено наказом Міністерства реінтеграції тимчасово окупованих територій України № 309 від 22.12.2022. [1].

Після деокупації територій у містах та селищах було відновлено діяльність органів державної влади, зокрема правоохоронних органів, у тому числі Національної поліції України. Проте остання стикається з низкою викликів, включно з тими, що пов'язані з оперативно-розшуковою діяльністю.

Оперативно-розшукова діяльність спрямована на виявлення ознак готування кримінальних правопорушень. Однак на деокупованих територіях правоохоронці стикаються із низкою особливостей здійснення оперативно-розшукових заходів.

По-перше, це пов'язане із безпековою ситуацією на деокупованих територіях: заміновані ділянки, обстріли – це все, звісно ж, негативно впливає на діяльність правоохоронних органів, а також уповільнює роботу поліції, зокрема оперативних співробітників [2, с. 41].

По-друге, деморалізація населення призводить до психологічного напруження осіб, через що ускладнюються взаємовідносини населення із правоохоронними органами. У тому числі можливі прояви агресії щодо поліцейських, оскільки з боку окупаційних військ міг чинитися інформаційний вплив на населення з метою створення неправдивих думок стосовно органів влади України [2, с. 41–42].

Через активні військові дії на території є потреба вдосконалення не тільки військового сектора, а й правоохоронного. Під час дії воєнного стану окупанти та колабораціоністи вчиняють низку злочинів проти миру та безпеки людства (вбивства та терор цивільного населення), крім цих діянь, не припиняється кримінально-протиправна діяльність окремих осіб [3, с. 367].

Завдяки діяльності суб'єктів оперативно-розшукової діяльності можливо виявити осіб, причетних до вчинення колабораційних та військових злочинів. Саме тому одним із векторів здійснення оперативно-розшукової діяльності є ідентифікація, пошук та виявлення осіб, які можуть становити загрозу національній безпеці та схильні до вчинення диверсій, терористичних актів за наказом осіб або самостійно. Говорячи про колабораційну діяльність, то виявлення осіб, які можуть бути причетні до вчинення таких дій, є достатньо пріоритетним напрямом діяльності оперативних підрозділів на деокупованих територіях, адже з боку військових рф могло мати місце вербування населення [3, с. 367].

Іншим завданням, яке покладається на оперативних співробітників, – це пошук безвісти зниклих осіб на деокупованих територіях, у тому числі встановлення даних щодо неопізнаних трупів.

Важливим елементом виступає і збір даних щодо злочинів окупаційної влади, зокрема вбивств та катувань цивільного населення. Для цього це оперативними підрозділами на деокупованих територіях здійснюється збір даних у населення щодо фактів порушення норм міжнародного гуманітарного права.

Проте найбільш цікавим нововведенням є доповнення Закону України «Про Національну поліцію» повноваженнями щодо здійснення збору біометричних даних. Сучасні технології дають можливість збирати та зберігати дані про біометричні дані осіб, які можуть бути причетні до вчинення кримінальних правопорушень. Такі дані збираються завдяки технологіям відеоспостереження, кінозйомки в аеропортах, вокзалах, на станціях метро, на вулицях міста. Завдяки таким можливостям здійснюється миттєва перевірка осіб, які перебувають у розшуку, за біометричними даними [4].

Виходячи із вищевказаного, слід дійти висновку, що оперативні співробітники, які здійснюють розшукову діяльність, можуть стикатися із низкою викликів на деокупованих територіях, що пов'язане із безпековою ситуацією, а також психологічним станом населення після окупації. Головними завданнями оперативно-розшукової діяльності під час дії воєнного стану є: пошук осіб, які можуть бути причетними до вчинення злочинів проти безпеки людства та миру, національної безпеки; пошук безвісти зниклих осіб; збір біометричних даних осіб для виявлення осіб, які можуть бути причетні до вчинення кримінальних правопорушень.

1. Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією : наказ Міністерства реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22.12.2022 № 309. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1668-22#Text>.

2. Чорна А. Принципи запобігання поліцією кримінальних правопорушень на деокупованих територіях. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 2. С. 43–47. URL : https://visnik.dduvs.in.ua/wpcontent/uploads/2023/08/2/NV_2-2023-43-47.pdf.

3. Поляков Є. Оперативно-розшукова діагностика як засіб протидії кримінальним

правопорушенням в умовах воєнного стану. *Протидія кримінальним правопорушенням в умовах воєнного стану* : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Кропивницький, 27 жовт. 2022 р.). Кропивницький, 2022. С. 367.

4. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19/conv#Text>.

УДК 351.74:342.78

DOI: 10.31733/15-03-2024/2/105-106

Софія ПОЗИВАЙ

курсант факультету підготовки
фахівців для підрозділів
кримінальної поліції

Андрій КИСЕЛЬОВ

доцент кафедри
оперативно-розшукової діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

**ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ПІДРОЗДІЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ
З ІНШИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ**

В умовах воєнного стану взаємодія підрозділів кримінального аналізу з іншими підрозділами Національної поліції є критично необхідною для забезпечення безпеки та порядку. Ця взаємодія передбачає інтенсивний обмін інформацією про злочинні випадки, а також організацію спільних операцій з метою ліквідації злочинності та забезпечення громадської безпеки. Підрозділи кримінального аналізу забезпечують експертну підтримку в проведенні слідчих дій, збиранні та аналізі доказів, а також у формуванні стратегій боротьби зі злочинністю. Така співпраця допомагає ефективно реагувати на злочинні випадки, забезпечує високий рівень безпеки та захист прав громадян навіть у найскладніших умовах воєнного конфлікту.

Під час воєнного стану підрозділи кримінального аналізу також можуть брати участь у проведенні спеціальних операцій зі збору інформації та розкриття важливих кримінальних проваджень, які мають стратегічне значення для безпеки держави. Вони можуть співпрацювати з розвідувальними підрозділами та забезпечувати аналітичну підтримку для оцінки загроз безпеці. Під час воєнного конфлікту координація між різними підрозділами поліції стає ще важливішою, оскільки важливою стає швидка та ефективна реакція на надзвичайні ситуації та злочинні події. Тому спільна практика, тренування та взаємодія між підрозділами стають ключовими елементами успішного виконання їхніх завдань в умовах воєнного стану [1, с. 57].

Крім того, у воєнних умовах може збільшуватися складність і ризик для проведення розслідувань та затримання злочинців. Підрозділи кримінального аналізу повинні бути готовими до виконання своїх обов'язків у важких умовах, враховуючи можливі загрози для особового складу та інфраструктури. Це може включати розгляд та впровадження спеціальних заходів безпеки, посилення тренувань та підготовки працівників до роботи у кризових ситуаціях.

Особливо важливою є також координація з іншими правоохоронними органами та військовими підрозділами для забезпечення суцільної безпеки та захисту громадян. Це може включати обмін інформацією, спільне планування та виконання операцій, а також забезпечення взаємної підтримки у надзвичайних ситуаціях.

У всіх цих аспектах співпраця та взаємодія між підрозділами кримінального аналізу та іншими структурами правоохоронних органів відіграють критичну роль у забезпеченні безпеки, викритті та припиненні злочинності та захисті прав громадян у період воєнного стану [2, с. 7].

Додатково, у воєнних умовах зростає необхідність у проведенні розвідувальних дій та зборі інформації про потенційні загрози та злочинні угруповання. Підрозділи